

แผนพัฒนาการท่องเที่ยว
องค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย
ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

โดย

องค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย
ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

คำนำ

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นภารกิจสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จะต้องมีการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และตามที่ได้รับมอบหมายจากส่วนราชการต่าง ๆ โดยมีหลักการทำงานที่ต้องยึดถือคือ “การจัดการบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนนั้น จะต้องดีขึ้น หรือไม่ต่ำกว่าเดิม มีคุณภาพได้มาตรฐาน มีการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และมีความรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการมากที่สุด”

ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นชุมชนมั่งคั่งที่ใหญ่ที่สุดในสยาม มีประชากรที่เป็นชาวไทยเชื้อสายม้งอาศัยอยู่ มีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม และมีประเพณีวัฒนธรรมของชนเผ่าที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว เป็นจุดที่จะสามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวชม เพื่อเป็นการสร้างรายได้ด้านการท่องเที่ยวให้กับชุมชนได้

องค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรม เพื่อเป็นแผนและแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้ครบทุกด้าน และสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนสร้างประโยชน์ และส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับคนในชุมชนได้อย่างยั่งยืนต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย

พฤษภาคม ๒๕๖๑

บทที่ ๑ บทนำ
ส่วนที่ ๑
สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

๑.ด้านกายภาพ

๑.๑ ประวัติความเป็นมา

ชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ได้อพยพจากจังหวัดเชียงราย พะเยา และน่าน มาอาศัยอยู่ในเขตรอยต่อของ ๓ จังหวัด คือ เพชรบูรณ์ พิษณุโลก และเลย เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๕ และได้รับการจัดตั้งเป็นหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๗๕ หลายหมู่บ้าน เช่น บ้านเข็กเก่า บ้านป่าห้วย บ้านห้วยทราย บ้านแม่หัวผา บ้านเขาขาด ฯลฯ โดยราษฎรยึดอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เพื่อยังชีพ

ปี พ.ศ. ๒๕๑๑ ผลกระทบจากการเมืองของประเทศ และความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของชาวไทยภูเขา เมื่อพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ได้เข้าแทรกซึมและปลุกระดมเป็นเหตุให้ราษฎรชาวไทยภูเขาได้ถูกแยกออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มหนึ่งได้หลบหนีเข้าป่า เพื่อร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย และอีกกลุ่มหนึ่งเข้าร่วมกับทางรัฐบาล

พ.ศ. ๒๕๑๓-๒๕๑๔ ทางกองทัพบกที่ ๓ กรมประชาสงเคราะห์และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้จัดพื้นที่ให้กับชาวไทยภูเขากลุ่มที่ได้เข้าร่วมกับฝ่ายรัฐบาล ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ ๔๕,๐๐๐ ไร่ เพื่อให้ราษฎรชาวไทยภูเขากลุ่มดังกล่าวได้เข้ามาอยู่อาศัยและประกอบอาชีพมาจนปัจจุบันนี้

จากนโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ ทำให้ราษฎรชาวไทยภูเขากลุ่มที่ได้หลบหนีเข้าป่า ได้กลับเข้ามามอบตัวต่อทางการ และส่วนใหญ่จะย้ายเข้ามาอยู่ที่บ้านเข็กน้อย (ในขณะนั้น) เนื่องจากมีญาติอยู่ในหมู่บ้านอยู่แล้ว ทำให้ปัจจุบันมีราษฎรอาศัยอยู่ในตำบลเข็กน้อยเป็นจำนวนมาก ถึงแม้ว่าจะมีการจัดสรรพื้นที่บางส่วนให้ราษฎรชาวไทยภูเขาไปอาศัยอยู่บ้างแล้วก็ตาม

บ้านเข็กน้อย ได้รับการประกาศจากกระทรวงมหาดไทยให้เป็นตำบล เมื่อปี ๒๕๓๒ โดยมีนายประจวบ ฤทธิเนติกุล เป็นกำนันต่อมาได้รับการยกฐานะเป็นสภาตำบลเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๗ และได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย ขึ้น ๕ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๐ ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย ได้รับการปรับขนาดเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง

๑.๒ สภาพภูมิศาสตร์

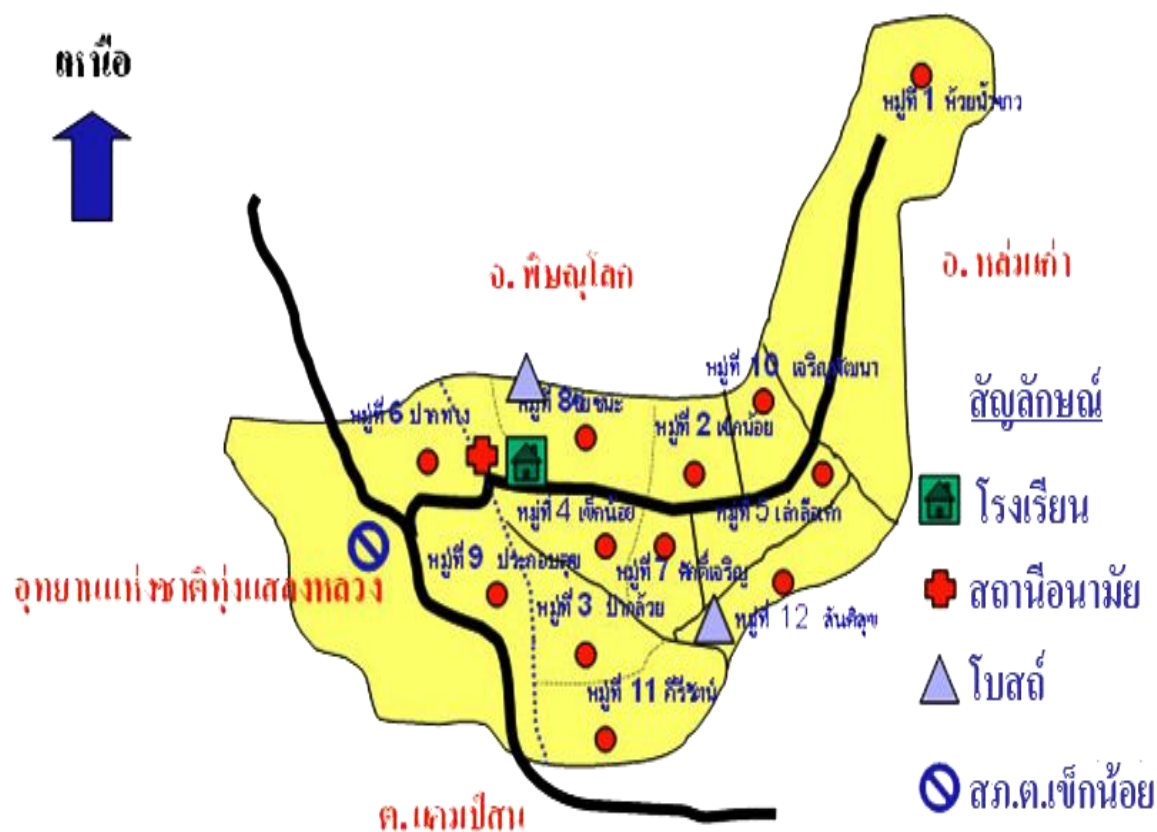
องค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดเพชรบูรณ์ ระยะทางห่างจากตัวจังหวัด ประมาณ ๘๐ กิโลเมตร และห่างจากอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ประมาณ ๔๔ กิโลเมตร มีพื้นที่ปกครอง ประมาณ ๗๒ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๔๕,๐๐๐ ไร่

ทิศเหนือ ติดต่อกับ บ้านห้วยทราย ตำบลห้วยเอี้ยะ อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

ทิศใต้ ติดต่อกับ อุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์
ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง

แผนที่ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

สภาพภูมิประเทศ มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าและภูเขาใหญ่น้อยสลับซับซ้อนคล้ายกับทะเลภูเขา บางแห่งสูงชันมาก มีความสูงจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ ๕๐๐-๑,๔๐๐ เมตร เข็กน้อย เป็นชื่อเรียกตามลำน้ำเข็ก สำหรับพื้นที่ป่าแถบนี้ จะเป็นป่าไม้เบญจพรรณ และมี ต้นค้อ ซึ่งเป็นพันธุ์ไม้ตระกูลปาล์ม ลักษณะคล้ายต้นตาล แต่มีผลออกมาคล้ายหมาก กระจายอยู่ทั่วไปทั้งตำบล สภาพป่าเหลืออยู่น้อยมาก ทั้งนี้เนื่องจากในอดีตพื้นที่บริเวณตำบลเข็กน้อย เป็นยุทธศาสตร์ที่พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยใช้เป็นจุดโจมตีการล่าเหยี่ยวทหารของรัฐบาลไทย ทำให้รัฐบาลต้องสัมปทานป่าดังกล่าวให้แก่เอกชน และเมื่อการ ปฏิวัติสิ้นสุดลง ป่าบริเวณดังกล่าวก็มีสภาพเป็นป่าที่ถูกทำลายเกือบหมด ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวอยู่ในพื้นที่ราชพัสดุและที่ดินกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ มีการปลูกป่าซ่อมแซมเป็นป่าสนเขา

๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศ มีอากาศหนาวเย็นตลอดปี ฤดูร้อนอากาศไม่ร้อนจัด ฤดูหนาวอากาศเย็นจัด อุณหภูมิต่ำสุดที่เคยวัดได้เฉลี่ยประมาณ ๕ องศาเซลเซียส ในช่วงระหว่างเดือน ธันวาคม - กุมภาพันธ์ สำหรับฤดูฝนจะมีฝนตกชุก

๑.๔ ลักษณะของดิน

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินร่วน เป็นดินที่มีการระบายน้ำได้ดีปานกลาง จึงเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมสำหรับการทำการเกษตร

๑.๕ ลักษณะของแหล่งน้ำ

ตำบลเข็กน้อยมีแม่น้ำไหลผ่านคือแม่น้ำเข็กน้อย ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักที่มีความสำคัญต่อตำบลเข็กน้อย เพราะเป็นแหล่งต้นน้ำที่ใช้เพื่อการอุปโภค-บริโภค และการเกษตรของตำบล สามารถแบ่งตามลักษณะแหล่งน้ำได้ดังนี้

๑.๕.๑ แหล่งน้ำนิ่ง เป็นแหล่งน้ำปิตมีขนาดเล็กและไม่มีน้ำตลอดปี ได้แก่

- หนองน้ำ พื้นที่แฉะๆที่มีน้ำขังอยู่และมีหญ้าขึ้นอยู่เท่านั้นเป็นแหล่งน้ำตื้นๆที่มีความลาดชันของแหล่งน้ำ ไม่มีเขื่อนน้ำล้น ส่วนใหญ่เป็นที่ลุ่มน้ำท่วม ไม่มีทางน้ำไหลเข้า – ออก ในฤดูฝนพื้นที่จะเป็นพื้นที่เก็บน้ำกว้างใหญ่ แต่ในฤดูแล้งปริมาณน้ำอาจลดลงมาก จนตื้นเขินไปทั้งหมด

- บ่อ แหล่งน้ำที่มนุษย์ขุดขึ้น เป็นแหล่งน้ำขนาดเล็ก ทำให้ขอบฝั่งมีความลาดชันสูง ความลึกไม่มากเป็นแหล่งน้ำที่ไม่มีทางน้ำเข้า ปริมาณน้ำจะเปลี่ยนไปตามฤดูกาล สร้างเพื่อกักเก็บน้ำไปใช้เพื่อการอุปโภค-บริโภคและสัตว์เลี้ยง

- อ่างเก็บน้ำ เป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่ที่มนุษย์สร้างปิดกั้นทางเดินน้ำ เช่น แม่น้ำ ลำธาร โดยในพื้นที่ตำบลเข็กน้อยได้มีการสร้างอ่างเก็บน้ำเช่นกัน แต่เป็นอ่างเก็บน้ำที่มีขนาดเล็ก คือ อ่างเก็บน้ำห้วยอ้อลื้อ

๑.๕.๒ แม่น้ำไหล เช่น แม่น้ำลำคลอง ลำธาร ต้นน้ำอาจมีขนาดเล็กและค่อยๆใหญ่ขึ้นตอนปลายของลำน้ำซึ่งได้แก่

- แม่น้ำ เป็นธารน้ำขนาดใหญ่ที่มีมวลน้ำไหลตลอดปีจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ หรือจากต้นน้ำไปสู่ปลายน้ำคือทะเล แม่น้ำที่ไหลผ่านตำบลเข็กน้อยคือ แม่น้ำเข็กน้อย ที่ไหลผ่านตำบลเข็กน้อยไปรวมกับแม่น้ำเข็กฝั่งอุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวงผ่านอำเภอวังทองจังหวัดพิษณุโลก

๑.๖ ลักษณะของไม้และป่าไม้

ป่าไม้แถบนี้เป็นป่าเต็งรังหรือป่าไม้สลับใบ ป่าสน และป่าดิบ ที่น่าสนใจก็คือ พันธุ์ไม้ตระกูลปาล์มลักษณะคล้ายต้นตาล แต่ผลออกเป็นทะลายคล้ายหมาก (ต้นค้อ) แม้ปัจจุบันป่าจะถูกทำลายไปมากก็ตาม แต่ก็ยังมีให้เห็นอยู่บ้าง

๒. ด้านเมือง/การปกครอง

๒.๑ เขตการปกครอง

ตำบลเข็กน้อย มีเขตพื้นที่การปกครอง ๑ ตำบล ประกอบด้วย ๑๒ หมู่บ้าน ดังนี้

ที่	หมู่บ้าน	หมู่ที่	ชื่อผู้ใหญ่บ้าน
๑	บ้านห้วยน้ำขาว	๑	นายสุทิน ศักดิ์เจริญชัยกุล
๒	บ้านเข็กน้อย	๒	นายนพรุจ หิรัญวิริยะกุล
๓	บ้านปากกล้วย	๓	นายชาตรี วรรณศิริ
๔	บ้านเข็กน้อย	๔	นายสิทธิพล ฤทธิ์เรืองชัย
๕	บ้านเล้าลือเก่า	๕	นายจุลศักดิ์ ศักดิ์เจริญชัยกุล (กำนันตำบลเข็กน้อย)
๖	บ้านปากทาง	๖	นายอนุนิธิ ทรวงสวัสดิวงศ์
๗	บ้านศักดิ์เจริญ	๗	จ.ส.อ.ภาคภูมิ ท่อไพบูลย์
๘	บ้านชัยชนะ	๘	นายบวรศักดิ์ เนติธรรมรัตน์
๙	บ้านประกอบสุข	๙	นายชัย แซ่สง
๑๐	บ้านเจริญพัฒนา	๑๐	นายวิระยุทธ แซ่เฮอ
๑๑	บ้านศิริรัตน์	๑๑	นายสมชาย ลีปัญญากุล
๑๒	บ้านสันติสุข	๑๒	นายทรงชัย ทรงพลสว่าง

๒.๒ เขตการเลือกตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย มีเขตการเลือกตั้ง ๑ ตำบล ประกอบด้วย ๑๒ หมู่บ้าน

๓.ประชากร

๓.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากรตำบลเข็กน้อย

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ครัวเรือน	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
๑	บ้านห้วยน้ำขาว	๒๔๗	๕๔๖	๖๐๑	๑,๑๔๗
๒	บ้านเข็กน้อย	๓๕๘	๕๐๕	๕๔๙	๑,๐๕๔
๓	บ้านปากกล้วย	๒๓๔	๔๕๗	๔๖๖	๙๒๓
๔	บ้านเข็กน้อย	๔๒๓	๖๔๒	๗๐๒	๑,๓๔๔
๕	บ้านเล้าลือเก่า	๓๕๓	๗๕๖	๗๒๔	๑,๔๘๐
๖	บ้านปากทาง	๓๗๘	๗๔๕	๗๘๙	๑,๕๓๔
๗	บ้านศักดิ์เจริญ	๗๘	๒๒๔	๒๒๗	๔๕๑
๘	บ้านชัยชนะ	๒๖๒	๗๓๑	๖๘๑	๑,๔๑๒
๙	บ้านประกอบสุข	๒๐๔	๔๓๓	๔๐๙	๘๔๒
๑๐	บ้านเจริญพัฒนา	๔๔๑	๙๑๑	๙๓๖	๑,๘๔๗
๑๑	บ้านศิริรัตน์	๔๖๗	๗๐๘	๖๘๘	๑,๓๙๖
๑๒	บ้านสันติสุข	๔๐๔	๑,๑๕๗	๑,๒๐๑	๒,๓๕๘
	รวม	๓,๘๔๙	๗,๘๑๕	๗,๙๗๓	๑๕,๗๘๘

๔.สภาพทางสังคม

๔.๑ การศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน ๗ แห่ง ได้แก่

๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยน้ำขาว หมู่ที่ ๑
๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปากกล้วย หมู่ที่ ๓
๓. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเล่าลือเก่า หมู่ที่ ๕
๔. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านศักดิ์เจริญ หมู่ที่ ๗
๕. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านชัยชนะ หมู่ที่ ๘
๖. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านประกอบสุข หมู่ที่ ๙
๗. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเจริญพัฒนา หมู่ที่ ๑๐

โรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษา (ขยายโอกาส) จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่

๑. โรงเรียนบ้านเข็กน้อย
๒. โรงเรียนบ้านห้วยน้ำขาว

๔.๒ สาธารณสุข

-	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	จำนวน ๑	แห่ง
-	สถานีพยาบาลเอกชน	จำนวน ๒	แห่ง
-	ร้านขายยาเภสัชกร	จำนวน ๑	แห่ง

๕.ระบบบริการพื้นฐาน

๕.๑ การคมนาคมขนส่ง

ตำบลเข็กน้อยอยู่ห่างจากจังหวัดเพชรบูรณ์ ประมาณ ๗๐ กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ ๓๔๖ กิโลเมตร การคมนาคม โดยรถยนต์ มี ๑ เส้นทาง คือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๒ ถนนสาย พิษณุโลก-หล่มสัก ที่สี่แยกอินโดจีน แล้วบรรจบกับถนนวงแหวนรอบเมืองพิษณุโลกด้านทิศเหนือ ที่แยกซีพี จากนั้นมุ่งหน้าไปทางทิศตะวันออกไปยังอำเภอวังทอง เข้าสู่เขตจังหวัดเพชรบูรณ์ เลี้ยวซ้ายระหว่าง กม. ที่ ๙๒ – ๙๓ เป็นหมู่บ้านมิ่งที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ผ่านอำเภอเขาค้อ จนถึงที่สุดที่สี่แยกพ่อขุนผาเมือง

๑. ถนนภายในหมู่บ้าน

ตำบล	ถนนลาดยาง(กม.)	ถนนคสล.(กม.)	ถนนดิน(กม.)	ถนนลูกรัง(กม.)
เข็กน้อย	๑๒.๗๐	๒๕.๙๖๙	๑๖.๒๔๕	๐.๙๕๙
รวม	๑๒.๗๐	๒๕.๙๖๙	๑๖.๒๔๕	๐.๙๕๙

๕.๒ การไฟฟ้า

อัตราการมีไฟฟ้าใช้ในครัวเรือนร้อยละ ๙๘ %

๕.๓ การประปา

มีประปาหมู่บ้านใช้ในตำบลทั้งหมด ๒,๓๕๖ ครัวเรือน

๕.๔ การติดต่อสื่อสารคมนาคม

ประชาชนได้รับข่าวสารจากหลายทาง มีทั้งวิทยุ โทรศัพท์ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต รวมถึงจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และจากผู้นำชุมชน

- สถานีวิทยุกระจายเสียงชุมชน ๑ แห่ง
- ระบบเสียงตามสาย/หอกระจายข่าวในพื้นที่หมู่บ้าน ๑๓ แห่ง

สถานีคมนาคม จำนวน ๕ แห่ง

เสาส่งสัญญาณโทรศัพท์	จำนวน (แห่ง)
AIS	๒
DTAC	๑
TRUE MOVE	๒
รวม	๕

๕.๕ ไปรษณีย์

ที่ทำการไปรษณีย์ จำนวน ๑ แห่ง

๖.ระบบเศรษฐกิจ

๖.๑ การเกษตร

ประชากรส่วนใหญ่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย มีอาชีพทางการเกษตร พืชที่ปลูก เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ชিং ข้าวไร่ กระหล่ำปลี แครอท กระชายดำ กระชายขาว ไม้ผล ระบบการเกษตรของตำบลเข็กน้อย อาศัยน้ำฝนจากธรรมชาติเป็นหลัก เนื่องจากพื้นที่ในการทำเกษตรเกือบทั้งหมดเป็นที่ลาดชัน จึงไม่สามารถก่อสร้างระบบชลประทานเพื่อการเกษตรได้ ประกอบกับในตำบลเข็กน้อยเป็นพื้นที่ราชพัสดุของ กรมธนารักษ์ ไม่มีเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน และจำนวนพื้นที่ทำกินไม่เพียงพอ จึงทำให้ปัจจุบันราษฎรส่วนใหญ่ของตำบลเข็กน้อย ต้องไปเช่าพื้นที่เพื่อทำการเกษตรนอกเขตตำบลเข็กน้อย การประกอบอาชีพที่สำคัญในตำบลเข็กน้อย แยกได้ดังนี้

๑. พืชผัก	พื้นที่ปลูกประมาณ	๕,๐๐๐ ไร่
๒. พืชไร่	พื้นที่ปลูกประมาณ	๕,๐๐๐ ไร่
๓. ไม้ผล	พื้นที่ปลูกประมาณ	๓๐๐ ไร่

๗. แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

ตำบลเข็กน้อยเหมาะแก่การส่งเสริมการจัดการด้านการท่องเที่ยวเป็นอย่างมากเนื่องจากเป็นภูมิประเทศที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่งดงาม เช่น ดอยตัวเพ่ง ผาตัด(ผาช่อนแก้ว) น้ำตกสันติสุข ตลอดจนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนตำบลเข็กน้อยก็ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก จึงมีการจัดการแสดงให้นักท่องเที่ยวได้ชมหลากหลายชุด เช่น

- ชุดการแสดงวิถีชีวิต (Hmoob Lub Neej) (ม้ง-ลู่-เน่ง)
- ชุดการแสดงรำแคนม้ง (Dhia Qeeb Hmoob) (เดียด-แก้ง-ม้ง)
- ชุดการแสดงระบำกระดัง
- ชุดการแสดงระบำขลุ่ย

๑. น้ำตกสันติสุข

ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๑ บ้านห้วยน้ำขาว เป็นน้ำตกขนาดเล็ก มีน้ำตลอดปี ใสสะอาด มีชั้นเดียว แต่สามารถเดินชมต้นน้ำได้ยาวเพราะมีลักษณะเป็นรูปตัว Y แล้วไหลมารวมกัน โดยใช้เส้นทางเข็กน้อย-ห้วยน้ำขาว ระยะทางจากบ้านเข็กน้อยประมาณ ๑๑ กิโลเมตร

๒. ดอยตัวเฟ่ง

เป็นดอยที่อยู่ระหว่างทางไปภูทับเบิก อยู่ในพื้นที่หมู่ที่ ๑ บ้านห้วยน้ำขาว เป็นเส้นทางลัดที่สวยงาม ประกอบไปด้วยพืชนานาชนิดและต้นไม้ใหญ่ เช่น ต้นเมเปิล ซึ่งจะมีใบสุกสีแดงในช่วงเดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนธันวาคม ระยะทางจากบ้านเข็กน้อย ประมาณ ๒๐ กิโลเมตร

๓. ผาซ่อนแก้ว (ผาตัด,ดอยเขาขาด)

ผาซ่อนแก้ว (ผาตัด,ดอยเขาขาด) เป็นเทือกเขาสูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ ๑,๔๐๐ เมตร ด้านทิศตะวันออกเป็นหน้าผาสูงชัน มีเขตแดนติดต่อกับตำบลเข็กน้อย และตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ พื้นที่บนยอดเขาขาดบางส่วนเป็นพื้นที่ราบสูงบางส่วนลาดชัน อากาศเย็นสบายตลอดปี มีธรรมชาติที่สวยงาม มีพันธุ์ไม้ป่าหลายชนิดที่หายาก อีกทั้งยังเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าสงวนหลายชนิด เช่น เลียงผา ลิ้ง และนกชนิดต่าง ๆ

๔. น้ำตกแก่งสาวน้อย

" น้ำตกแก่งสาวน้อย " เป็นน้ำตกที่ถูกซ่อนตัวมายาวนาน ไม่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั่วไป ในอดีตคนในหมู่บ้านนิยมมาใช้ เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ในช่วงเทศกาลต่างๆ เช่น สงกรานต์ ปีใหม่ เป็นต้น ตัวน้ำตกมีความสูงประมาณ ๓๐-๔๐ เมตร มีน้ำไหลตลอดทั้งปี มีถ้ำค้างคาวขนาดใหญ่อยู่ข้างใน ถูปกั้นช่วงเดือนกรกฎาคมของทุกปี เมื่อน้ำหลากจากที่ต่างๆมาสู่ตัวน้ำตก จนบางครั้งท่วมถ้ำ จะเห็นค้างคาวเป็นจำนวนมาก บินออกมา เต็มท้องฟ้า ภายในถ้ำยังเป็นปริศนา ถึงตำนานเรื่องเล่าเกี่ยวกับสมบัติที่ไม่มีใครพิสูจน์ได้ บริเวณรอบน้ำตกยังอุดมสมบูรณ์

๘.ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

๘.๑ การนับถือศาสนา

ชาวม้งเช็กน้อย ส่วนใหญ่มีการนับถือจิตวิญญาณบรรพบุรุษ ซึ่งเป็นความเชื่อดั้งเดิมของชาวม้ง นอกจากนี้ยังมีประชาชนบางส่วนนับถือศาสนาคริสต์ (คาทอลิก, โปรเตสแตนต์, เซเวนเดย์, เกาหลี) และศาสนาพุทธ

๘.๒ งานประเพณีวัฒนธรรมที่สำคัญของชาวม้ง

๘.๒.๑. ประเพณีขึ้นปีใหม่

ประเพณีขึ้นปีใหม่หรือประเพณีฉลองปีใหม่ชาวม้งเรียกกันว่า "น่อเป๋โจวฮ์" แปลตรงตัวได้ว่า"กินสามสิบ"ซึ่งเป็นงานรื่นเริงของชาวม้งของทุก ๆ ปี จะจัดขึ้นหลังจากได้เก็บเกี่ยวผลผลิตในรอบปีเรียบร้อยแล้ว และเป็นการฉลองถึงความสำเร็จในการเพาะปลูกของแต่ละปี ซึ่งจะต้องทำพิธีบูชาถึงผีฟ้า - ผีป่า - ผีบ้าน ที่ให้ความคุ้มครอง และดูแลความสุขสำราญตลอดทั้งปี รวมถึงผลผลิตที่ได้ในรอบปีด้วย ซึ่งโดยมากจะอยู่ในช่วงเดือนเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนมกราคม ในวันดังกล่าวหัวหน้าครัวเรือนของแต่ละบ้าน จะประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เพื่อความเป็นสิริมงคลของครัวเรือน ถัดจากวันส่งท้ายปีเก่าไป ๓ วัน คือวันขึ้น ๑ ค่ำ ๒ ค่ำ และ ๓ ค่ำของเดือนหนึ่ง จัดเป็นวันฉลองปีใหม่อย่างเป็นทางการ ซึ่งทุกคนจะหยุดหน้าที่การงานทุกอย่างในช่วงวันดังกล่าวนี้ และจะมีการจัดการละเล่นต่าง ๆ ในงานขึ้นปีใหม่ เช่น การละเล่นลูกช่วง การตีลูกช่วง การร้องเพลงม้ง

๘.๒.๒. การโยนลูกช่วง

ในวาระขึ้นปีใหม่ม้งจะมีการละเล่นเพื่อฉลองวันปีใหม่โดยเฉพาะ การเล่นลูกช่วง (ntsum pob) หรือที่เรียกกันว่า “จูเปาะ” ลูกช่วง (pob) มีลักษณะกลมเหมือนลูกบอลทำด้วยเศษผ้า มีขนาดเล็กพอที่จะถือด้วยมือข้างเดียวได้ การละเล่นลูกช่วง จะแบ่งกลุ่มผู้เล่นออกเป็น ๒ ฝ่าย คือ ฝ่ายหญิงกับฝ่ายชายโดยที่ก่อนจะมีการละเล่น ฝ่ายหญิงจะเป็นผู้ที่เอาลูกช่วงไปให้ฝ่ายชาย หรือญาติๆของฝ่ายหญิงเป็นผู้ที่นำลูกช่วงไปให้ฝ่ายชาย เมื่อตกลงกันได้ก็จะทำการโยนลูกช่วงโดยฝ่ายหญิง และฝ่ายชายแต่ละฝ่ายจะยืนเป็นแถวหน้ากระดานเรียงหนึ่ง หันหน้าเข้าหากันมีระยะห่างกันพอสมควร แล้วโดยลูกช่วงให้กันไปมาและสามารถทำการสนทนากับคู่ที่โยนได้

๘.๒.๓. ประเพณีบสวดคำสอนบุตรหลาน Hai Txiv Xaiv (ฮาย จี๋ สาย)

ลักษณะบสวดจะเป็นคำกลอนที่ผู้เสียชีวิต(พ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่) สอนบุตรหลานว่า หลังจากไม่มีตนแล้ว บุตรหลานควรประพฤติตนอย่างไร เป็นอีกหนึ่งเอกลักษณ์ที่แสดงถึงประเพณีวัฒนธรรมที่สำคัญของชาวม้ง แต่ในปัจจุบันเยาวชนคนรุ่นใหม่ ไม่สามารถที่จะสวดบสวดคำสอนบุตรหลาน(ฮาย จี๋ สาย) ได้แล้ว เนื่องจากการเข้ามาของเทคโนโลยี และการเข้าไปศึกษาในเมือง จึงทำให้การสวดบสวดดังกล่าว ค่อยๆเลือนหายไป

๘.๒.๔. ประเพณีการเป่าแคนม้ง Qeej Hmoob (เกร็ง)

เป็นเครื่องดนตรีชนิดหนึ่ง ทำมาจากไม้ไผ่ การเป่าแคน(เกร็ง) สามารถเป่าได้ในหลายโอกาส เช่น งานมงคล สมรส งานศพ และใช้ในการต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง ซึ่งบทเพลงที่จะเป่าก็จะแตกต่างกันไป

๘.๒.๕. ประเพณีทกล่าวขอบคุณในพิธีต่างๆ Ua Tsau (อัวเจ้า)

จะมีลักษณะที่แตกต่างออกไปตามพิธีกรรม อาทิ เช่น การขอบคุณในพิธีงานแต่งงาน การขอบคุณในพิธีงานศพ และการทกล่าวขอบคุณในโอกาสอื่นๆซึ่งบททกล่าวขอบคุณ Ua Tsau (อัวเจ้า) ถือเป็นหนึ่งในเอกลักษณ์ที่แสดงถึงประเพณีวัฒนธรรมที่สำคัญของชาวม้ง

๘.๒.๖. ประเพณีทกลอนในพิธีแต่งงาน (ย่าซัง)

เป็นบทกลอนที่ญาติผู้ใหญ่ใช้สอนบุตรหลานที่แต่งงานออกเรือนว่าควรประพฤติตนอย่างไร เพื่อที่จะสามารถดำรงชีวิตได้อย่างราบรื่น ซึ่งถือว่าเป็นอีกหนึ่งเอกลักษณ์ที่สำคัญเช่นกัน

๘.๒.๗. ประเพณีพิธีกรรมความเชื่อดั้งเดิม (ดงเซ้ง)

เป็นการประกอบพิธีกรรมเช่นไหว้ต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ ที่ทุกคนแหวนไหว้ด้วยเครื่องเซ่นไหว้ต่างๆ ซึ่งถือว่าเป็นที่ศักดิ์สิทธิ์และจัดพิธีดังกล่าวในช่วงขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ของทุกปี

๘.๒.๘. ประเพณีกินข้าวใหม่

การกินข้าวใหม่จะทำการในเดือน ตุลาคมของทุกปี ข้าวใหม่คือข้าวที่ปลูกขึ้นมาเพื่อที่จะเซ่นถวายให้กับผีปู่-ผีย่า แล้วสูกในระหว่างเดือนกันยายน ถึง ต้นเดือนตุลาคม โดยจะเริ่มเกี่ยวข้าวใหม่ได้เมื่อรวงข้าวสุกแต่ยังไม่เหลืองมาก เมื่อเกี่ยว เสร็จก็จะนำมานวดให้ข้าวเปลือกหลุดออกโดยไม่ต้องตากให้แห้ง จากนั้นนำมาคั่วให้เมล็ดข้าวแข็งและเปลือกข้าวแห้ง เพื่อให้สะดวกในการตำข้าว เมื่อตำเสร็จเรียบร้อยนำข้าวมาหุงเพื่อเซ่นไหว้ เมื่อทำพิธีเสร็จคนในบ้านถึงจะสามารถทานต่อไปได้ ซึ่งพิธีกินข้าวใหม่นั้นได้สืบทอด มานานหลายชั่วอายุคน

๘.๓. ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

๘.๓.๑ ผ้าปักม้ง ชนเผ่าม้งเป็นชนเผ่าที่มีฝีมือในการปักผ้า เนื่องจากการสืบสานและถ่ายทอดงานด้านปักผ้ามาช้านานและชาวม้งได้ปักขึ้นใช้เองตั้งแต่โบราณกาลแล้ว ผ้าปักม้งจึงมีหลากหลายลวดลายที่สวยงาม ซึ่งจะปักตามจินตนาการของแต่ละคน โดยส่วนมากม้งไทย ม้งลาว ม้งเวียดนามและม้งยูนนาน(ม้งจีนตะวันตกเฉียงใต้) จะปักคล้ายๆกันเป็นแบบคลอสติกแต่ม้งจีนแถวไกวเจา ไหหล้า จะปักเป็นรูปต่างๆตามจินตนาการ โดยจะปักตรงรูปที่เขียนขึ้นมาซ้ำกันจนเป็นรูปต่าง ๆ เช่น ลายผ้ากนก ลายดอกไม้ ลายมังกร และลายที่จินตนาการออกมา ผ้าปักม้งมีหลายลวดลาย แต่ที่สำคัญคือบริเวณที่ปัก คือลายที่ปลายกระโปรงซึ่งเรียกเป็นภาษาม้งว่า “ทุต๊ะ” ลายบริเวณตีนขาที่เรียกว่า “ตัวตั่งต๊ะ” และส่วนที่ยากที่สุดคือผ้าที่ปิดด้านหลังภาษาม้งเรียกว่า “ปั้งจู” ในอดีตการปักผ้าม้งบริเวณต่างๆเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้หญิงเผ่าม้งจะต้องทำเป็นทุกคนและต้องทำใส่เอง ถ้าใครทำไม่เป็นก็จะมีเสื้อผ้าใส่ ทุกปีผู้หญิงม้งจะปักเสื้ออย่างน้อย ๑ ชุดไว้ใส่ครั้งแรกในงานสำคัญหรือในช่วงปีใหม่ก็จะใส่ชุดใหม่อีก บางปีก็จะได้แค่ชุดเดียว และปักกับสามี ลูกชาย ด้วยเพราะผู้ชาย

จะไม่ปักผ้า แต่ถ้าเป็นชาวม้งภาคกลางหรือบางกลุ่มจะปักทั้งผู้ชายและผู้หญิง แต่ตอนนี้ส่วนใหญ่จะไม่ค่อยปักกันเองแล้ว จะซื้อสำเร็จรูปมาใส่ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นงานเครื่องจักรไม่ใช่งานปักมือ

ทูต๊ะ ใช้สำหรับทำกระโปรง

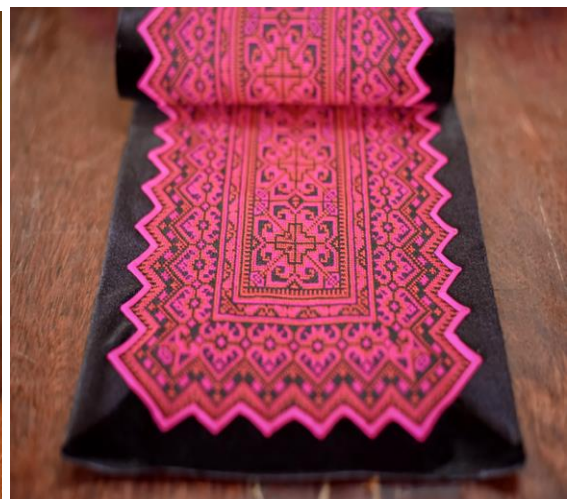
เสื่อ

ผ้าคาดเอว

ที่ปิดด้านหน้า

ชุดผู้ชาย

ชุดผู้หญิง

๘.๓.๒. ผ้าลายเขียนเทียน ถือเป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมของชนเผ่าม้ง ที่สืบทอดกันมาเป็นระยะเวลาหลายร้อยปีมาแล้ว (บ้างก็ว่าเป็นพันปี) โดยเริ่มจากชาวม้งที่อาศัยอยู่ในประเทศจีนได้ปลูกต้นกัญชง นำใยมาทอเป็นเส้นผ้าเพื่อใช้สวมใส่เพื่อให้ผ้าสวยงามตามความต้องการ ต่อมาจึงได้มีการคิดค้นการสร้างลวดลายให้สวยงามขึ้นโดยใช้เทียนต้มน้ำให้ละลาย แล้วนำมาเขียนลายบนผ้าใยกัญชง ก่อนจะนำไปย้อมสีครามจากต้นครามหรือต้นฮ่อมตามธรรมชาติ ซึ่งเทียนที่เขียนไว้จะกันไม่ให้ครามเกาะใยผ้า เมื่อนำผ้าที่ย้อมเสร็จแล้วไปต้มน้ำให้เทียนละลายออก ก็จะได้ลวดลายบนผ้าที่สวยงาม แต่เดิมชาวม้งจะใช้ผ้าใยกัญชง แต่ตอนหลังก็หันมาใช้ผ้าดิบจากโรงงานแทน เนื่องจากผ้าแบบเดิมนั้นขั้นตอนการผลิตยุ่งยากและหายากขึ้นเรื่อยๆ แต่สำหรับขั้นตอนการเขียนผ้าลายเทียน การย้อมสี จนกระทั่งมาเป็นผ้าสำเร็จ ก็ยังคงเหมือนเดิมไม่เปลี่ยนแปลง

๘.๓.๓. ภาษาถิ่น ภาษาม้งอยู่ในตระกูลม้ง-เย้า หรือม้ง-เมี่ยน ใช้กันในชาวม้งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และบางส่วนของจีนจัดเป็นภาษาคำโดด โดยหนึ่งคำมีเสียงพยัญชนะต้น สระ และวรรณยุกต์ ไม่มีเสียงตัวสะกด มีวรรณยุกต์สนธิ หรือการผสมกันของเสียงวรรณยุกต์เมื่อนำคำมาเรียงต่อกันเป็นประโยค ในประเทศไทยแบ่งเป็น ๒ กลุ่มคือ ภาษาม้งเขียว หรือม้งจั่ว (Hmong Njua) และม้งเตีอะหรือม้งขาว (Hmong dawb)

ระบบการเขียนไม่มีอักษรเป็นของตัวเอง มีผู้สนใจภาษาม้งพยายามประดิษฐ์อักษรขึ้นใช้เขียน เช่น อักษรม้ง อักษรพอลลาร์ด เมียว ที่เป็นที่ยอมรับแพร่หลายคืออักษรละติน ในประเทศไทยบางครั้งเขียนด้วยอักษรไทย สำหรับการเขียนด้วยอักษรละตินมี พยัญชนะที่ใช้ทั้งหมด ๒๖ ตัว วรรณยุกต์มี ๘ ตัว และสระมี ๑๔ ตัว

อวัยวะของร่างกาย

ภาษาม้ง	คำอ่าน	คำแปล
taub hau	เต้า-เฮา	หัว
caj dab	จ๊า-ด้า	คอ
hauv caug	เหา-เจ้า	เข่า
caj npaab	จ๊า – บ๊า	แขน
txhais tes	ไซ- เต	มือ
Ntiv tes	ดี-เต๋	นิ้วมือ
Ntsej muag	เจ้-หมั่ว	ใบหน้า
Pob ntseg	ป้อ-เจก	หู
Plaub hau	เปล้า-เฮา	ผม
Plab	ปล้า	ท้อง
Ghov Muag	ขอ-หมั่ว	ตา
Ghov ncauj	จอ-เจ้า	ปาก
Sab ceg	ชะ-เจ๋	ขา
Txhais ko taw	ไฉ่-กอ-เตอ	เท้า
Nyob zoo os	ง่อ-ยง-ออ	สวัสดีครับ/ค่ะ
Koj tuaj qhov twg tuaj	ก้อ-ตัว ขอ-ตือ-ตัว	คุณมาจากที่ไหน
Zoo siab tos txais	ยง-เซี้ยะ-ตอ-ใจ	ยินดีต้อนรับครับ/ค่ะ

ส่วนที่ ๒

แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมตำบลเข็กน้อย

หลักการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (sustainable tourism) มีหลักการที่สอดคล้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นกระแสด้านความคิดหลักของโลกในช่วง ๒ ทศวรรษที่ผ่านมา และได้รับความสนับสนุนจากคณะกรรมการพัฒนาอย่างยั่งยืน ขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งหลักการโดยทั่วไปของการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือจะต้องมีการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ต่อไปได้ในระยะเวลายาวนาน และมีการกระจายผลประโยชน์ให้แก่คนส่วนใหญ่ รวมทั้งมีการร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เมื่อนำหลักการนี้มาปรับใช้กับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จึงมีจุดเน้นที่สำคัญ ดังนี้

๑. จะต้องมีการดูแลทรัพยากรการท่องเที่ยว ให้สามารถใช้ประโยชน์ต่อไปได้ในระยะเวลายาวจนชั่วลูกชั่วหลาน มิใช่เพียงเพื่อคนรุ่นปัจจุบันเท่านั้น
๒. ลดการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง และลดปริมาณของเสียที่จะเป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม
๓. มีการกระจายรายได้และผลประโยชน์ให้แก่คนในท้องถิ่นที่มีแหล่งท่องเที่ยวอยู่ เปิดโอกาสให้ชุมชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ และการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว
๔. มีการประชุมปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว และชุมชนในท้องถิ่น เพื่อการวางแผนการจัดสรรงบประมาณและการจัดการทรัพยากรอย่างเหมาะสม
๕. มีการสร้างเครือข่ายเพื่อเผยแพร่แนวคิด การศึกษาวิจัย และความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ออกไปในหมู่ประชาชน ทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างกว้างขวาง

ตำบลเข็กน้อย ศูนย์รวมชาวม้งที่ใหญ่ที่สุดในสยาม มีการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้เป็นระบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติและวัฒนธรรม โดยมุ่งเน้นการอนุรักษ์ การพักผ่อนหย่อนใจ การศึกษาเส้นทางธรรมชาติ และการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางวัฒนธรรม ซึ่งจัดให้มีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น และมีการจัดการในรูปของธุรกิจชุมชนที่ให้ทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วมตามศักยภาพทุกระดับ

พันธกิจการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลเข็กน้อย

๑. กำหนดให้พื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ ทางวัฒนธรรมและประเพณี ที่มีการกำหนดขอบเขตการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่ร่วมกัน ระหว่างชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. มีการพัฒนาการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของชุมชน
๓. การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการแลกเปลี่ยน ทั้งภายในและภายนอกชุมชน โดยรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ที่ดีของชุมชน
๔. มีการบริหารจัดการท่องเที่ยวในรูปของธุรกิจชุมชน เน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และมีองค์กรประสานงานหลัก ด้านการบริหารจัดการ

เป้าหมายการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมตำบลเข็กน้อย

๑. มีข้อตกลงร่วมกันในการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวระหว่างชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒. รักษาสภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของชุมชนอย่างยั่งยืน
๓. ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากสิ่งที่ทำในแต่ละกิจกรรม ทั้งภายในและภายนอกชุมชน
๔. มีการบริหารจัดการในรูปแบบของธุรกิจชุมชน เน้นให้ทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อก่อให้เกิดอาชีพ และการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมและทั่วถึง ตลอดจนมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมของตำบลเข็กน้อย

เน้นในด้านการควบคุมและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นโครงการที่ควรดำเนินการในระยะเวลา ๕ ปี ประกอบด้วยแผนพัฒนาการจัดการ แผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและโครงสร้างพื้นฐาน และแผนพัฒนาการบริการการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เป็นโครงการที่ต้องประสานความร่วมมือกันในหลายหน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกชุมชน

แหล่งงบประมาณในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมตำบลเข็กน้อย

๑. องค์กรบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย
๒. หน่วยงานภาครัฐ/เอกชน
๓. กลุ่ม/องค์กรในชุมชนตำบลเข็กน้อย

แผนการดำเนินงานการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมตำบลเข็กน้อย พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕

โดย : องค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย

ด้านการบริหารจัดการ

กิจกรรม/โครงการ	งบประมาณ					ผลที่คาดว่าจะได้รับ	แหล่ง งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕			
๑. โครงการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรม	✓	✓	✓	✓	✓	- มีแผนการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวที่ชัดเจน	-อบต.เข็กน้อย	- อบต.เข็กน้อย
๒. โครงการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมให้แก่องค์กร/กลุ่มต่างๆในชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓	-องค์กร/กลุ่มในชุมชนมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว	-อบต.เข็กน้อย -หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	-อบต.เข็กน้อย -กลุ่ม/องค์กรในชุมชน
๓. โครงการจัดตั้งองค์กรประสานงานหลักด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรม	✓	✓	✓	✓	✓	-มีองค์กรประสานงานหลักด้านการท่องเที่ยว	-อบต.เข็กน้อย -หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	-อบต.เข็กน้อย -กลุ่ม/องค์กรในชุมชน

แผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว/กิจกรรมท่องเที่ยว/โครงสร้างพื้นฐาน

กิจกรรม/โครงการ	งบประมาณ					ผลที่คาดว่าจะได้รับ	แหล่ง งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕			
๑. โครงการก่อสร้างถนนลาดยาง บ้านเจริญพัฒนา หมู่ที่ ๑๐ ต. เข็กน้อย ถึง ผาซ่อนแก้ว ระยะทาง ๑๔ กม.	✓	✓	✓	✓	✓	-มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น -ชาว ต.เข็กน้อยมีรายได้และคุณภาพชีวิต ดีขึ้น -ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการดูแล รักษา	-อบต.เข็กน้อย -อบจ.เพชรบูรณ์	-อบต.เข็กน้อย -อบจ.เพชรบูรณ์
๒. โครงการก่อสร้างถนนลาดยาง บ้านห้วยน้ำขาว หมู่ที่ ๑ ต. เข็กน้อย ถึง บ้านทับเบิก ระยะทาง ๑๑ กม.	✓	✓	✓	✓	✓	-มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น -ชาว ต.เข็กน้อยมีรายได้และคุณภาพชีวิต ดีขึ้น -ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการดูแล รักษา -มีเส้นทางที่ใช้ในการขนส่งผลผลิต ทางการเกษตร	-อบต.เข็กน้อย -อบจ.เพชรบูรณ์	-อบต.เข็กน้อย -อบจ.เพชรบูรณ์
๓. โครงการก่อสร้างถนนสาย เศรษฐกิจและการท่องเที่ยว สายดอยตัวเพ่ง หมู่ที่ ๑ ระยะทาง ๑,๐๐๐ ม.	✓	✓	✓	✓	✓	-มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น -ชาว ต.เข็กน้อยมีรายได้และคุณภาพชีวิต ดีขึ้น -ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการดูแล รักษา -มีเส้นทางที่ใช้ในการขนส่งผลผลิต ทางการเกษตร	-อบต.เข็กน้อย	-อบต.เข็กน้อย

กิจกรรม/โครงการ	งบประมาณ					ผลที่คาดว่าจะได้รับ	แหล่ง งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕			
๔. โครงการก่อสร้างถนน เศรษฐกิจและการท่องเที่ยว สายโบลล์ห้วยน้ำขาว หมู่ที่ ๑ ระยะทาง ๑,๐๐๐ ม.	√	√	√	√	√	-มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น -ชาวต.เข็กน้อยมีรายได้และคุณภาพชีวิต ดีขึ้น -ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการดูแล รักษา	-อบต.เข็กน้อย	-อบต.เข็กน้อย
๕. โครงการก่อสร้างถนน เศรษฐกิจและการท่องเที่ยว สายองค์การ หมู่ที่ ๑ ระยะทาง ๑,๐๐๐ ม.	√	√	√	√	√	-มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น -ชาวต.เข็กน้อยมีรายได้และคุณภาพชีวิต ดีขึ้น -ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการดูแล รักษา -มีเส้นทางที่ใช้ในการขนส่งผลผลิต ทางการเกษตร	-อบต.เข็กน้อย	-อบต.เข็กน้อย
๖. โครงการก่อสร้างถนนลาดยาง เข็กน้อย ถึง เขาขาด ระยะทาง 14 กม.	√	√	√	√	√	-มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น -ชาวต.เข็กน้อยมีรายได้และคุณภาพชีวิต ดีขึ้น -ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการดูแล รักษา -มีเส้นทางที่ใช้ในการขนส่งผลผลิต ทางการเกษตร	-อบต.เข็กน้อย	-อบต.เข็กน้อย

กิจกรรม/โครงการ	งบประมาณ					ผลที่คาดว่าจะได้รับ	แหล่ง งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕			
๗. โครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติแม่ของแผ่นดิน	√	√	√	√	√	-เพิ่มพื้นที่ป่าต้นน้ำ -พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้สวยงาม -สร้างความปรองดองในชุมชน	-อบต.เข็กน้อย	-อบต.เข็กน้อย
๘. โครงการปลูกป่าเพื่อทดแทนคุณแผ่นดินเทิดไท้องค์ราชัน	√	√	√	√	√	-เพิ่มพื้นที่ป่าต้นน้ำ -พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้สวยงาม -สร้างความปรองดองในชุมชน	-อบต.เข็กน้อย	-อบต.เข็กน้อย
๙. โครงการปลูกป่ารักษาต้นน้ำ	√	√	√	√	√	-เพิ่มพื้นที่ป่าต้นน้ำ -พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้สวยงาม -สร้างความปรองดองในชุมชน	-อบต.เข็กน้อย	-อบต.เข็กน้อย
๑๐.โครงการจัดงานสืบสานประเพณีปีใหม่ม้งตำบลเข็กน้อย	√	√	√	√	√	-มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น -มีการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรม -ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	-อบต.เข็กน้อย -อบจ.เพชรบูรณ์ -จ.เพชรบูรณ์	-อบต.เข็กน้อย -คณะกรรมการจัดงานปีใหม่ม้ง
๑๑.โครงการกินข้าวใหม่	√	√	√	√	√	-ประเพณีการกินข้าวใหม่ ได้รับการอนุรักษ์ไม่ให้สูญหาย	-อบต.เข็กน้อย -กองทุน สปสช. เข็กน้อย	-อบต.เข็กน้อย

กิจกรรม/โครงการ	งบประมาณ					ผลที่คาดว่าจะได้รับ	แหล่ง งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕			
๑๒.โครงการปลูกป่าเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์สองข้างทาง	√	√	√	√	√	-สร้างความร่มรื่น สวยงามบริเวณสองข้างทาง -เพิ่มพื้นที่สีเขียวให้ชุมชน	-อบต.เข็กน้อย	-อบต.เข็กน้อย
๑๓.โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเข็กน้อย	√	√	√	√	√	-มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น -แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้รับการดูแลรักษา -มีแหล่งน้ำทางการเกษตรให้กับคนในชุมชน	-อบต.เข็กน้อย	-อบต.เข็กน้อย
๑๔.โครงการเยาวชนนักแสดงม้งตำบลเข็กน้อย	√	√	√	√	√	-เยาวชนมีความรู้ด้านการท่องเที่ยว -ชุมชนมีรายได้ -มีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น	-อบต.เข็กน้อย	-อบต.เข็กน้อย -กลุ่มเยาวชนนักแสดงม้ง
๑๕.โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ศูนย์วัฒนธรรมม้ง ตำบลเข็กน้อย หมู่ที่ ๔	√	√	√	√	√	-มีสถานที่ท่องเที่ยวสวยงามในชุมชน -ประชาชนมีรายได้เสริมจากการท่องเที่ยว	-อบต.เข็กน้อย -ศูนย์พัฒนาราชภูบนพื้นที่สูง	-อบต.เข็กน้อย - คณะกรรมการสภาวัฒนธรรม ตำบลเข็กน้อย
๑๖.โครงการจัดตั้งศูนย์จัดแสดงวัฒนธรรมม้ง ตำบลเข็กน้อย	√	√	√	√	√	-มีสถานที่จัดแสดงวัฒนธรรมม้ง -มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น -ประชาชนมีรายได้จากการเปิดการท่องเที่ยว -มีแหล่งเรียนรู้/ศึกษาดูงาน สำหรับเยาวชนม้งผู้สนใจและนักท่องเที่ยว	-อบต.เข็กน้อย -ศูนย์พัฒนาราชภูบนพื้นที่สูง	-อบต.เข็กน้อย -ศูนย์พัฒนาราชภูบนพื้นที่สูง -กลุ่มท่องเที่ยวเชิงภูมิวัฒนธรรม

กิจกรรม/โครงการ	งบประมาณ					ผลที่คาดว่าจะได้รับ	แหล่ง งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕			
๑๗.โครงการก่อสร้างศูนย์บริการ นักท่องเที่ยวตำบลเข็กน้อย	✓	✓	✓	✓	✓	-มีสถานที่สำหรับให้บริการข้อมูลข่าวสาร แก่นักท่องเที่ยว -มีสถานที่สำหรับต้อนรับนักท่องเที่ยว -มีสถานที่จัดแสดงสินค้าพื้นเมือง -ประชาชนมีรายได้เสริมจากการ ท่องเที่ยว	-อบต.เข็กน้อย -อบจ.เพชรบูรณ์ -สนง.ท่องเที่ยว และกีฬาจ. เพชรบูรณ์ -ททท.สนง. พิษณุโลก	-อบต.เข็กน้อย
๑๘.โครงการส่งเสริมอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม (ตรวจป่า)	✓	✓	✓	✓	✓	-มีการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าและพื้นที่ สาธารณะประโยชน์ -มีแหล่งต้นน้ำที่อุดมสมบูรณ์ -มีแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ	-อบต.เข็กน้อย	-อบต.เข็กน้อย -ชมรมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต.เข็กน้อย

แผนพัฒนาด้านการบริการด้านการท่องเที่ยว

กิจกรรม/โครงการ	งบประมาณ					ผลที่คาดว่าจะได้รับ	แหล่ง งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕			
๑. โครงการฝึกอบรมการพัฒนาทักษะการให้บริการด้านการท่องเที่ยว (ภาคเอกชนท้องถิ่น)	√	√	√	√	√	-ผู้เข้าอบรมมีความรู้ทักษะในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว -มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น	-อบต.เข็กน้อย -ททท.สนง. พิษณุโลก	-อบต.เข็กน้อย -องค์กรในชุมชน
๒. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น	√	√	√	√	√	-ประชาชนมีรายได้เสริมจากการท่องเที่ยว -สร้างอาชีพให้กับคนในชุมชน	-อบต.เข็กน้อย -หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	-อบต.เข็กน้อย